

Пушкар Анна Олегівна

Київський національний університет

технологій та дизайну (м. Київ)

Науковий керівник – ст. викл. Краснюк С.О.

ВПЛИВ ІНТЕРНЕТ-СПІЛКУВАННЯ НА РОЗМОВНУ МОВУ

Електронні комунікації стали звичним і зручним способом спілкування, звичною частиною повсякденного життя. Використання інформаційно-комп'ютерних технологій є основою функціонування і розвитку інформаційного суспільства, цифровізації всіх сфер життєдіяльності особистості, суспільства та держави. Комунікації у віртуальному просторі реалізуються переважно текстуально (електронне листування, спілкування у соціальних мережах, дистанційна освіта та робота). З огляду на значні обсяги інформації, яка передається, у мові віртуального спілкування з'являється багато скорочених слів для спрощення комунікацій. Виходячи за межі віртуального світу, спрощені мовні одиниці істотно впливають на живу мову людей. Дослідивши це питання, дійдемо висновку, добра це тенденція чи ні.

Метою є дослідити вплив спілкування засобами мережі Інтернет на розмовну мову сучасної людини, визначити роль скорочень (акронімів) як способу спрощення комунікацій, оцінити переваги й недоліки такого впливу.

У наш час швидко розвиваються мобільні технології та інтернет, що, безумовно позначається на мові. Слова, які використовуються при спілкуванні в Інтернеті, отримали загальну назву Netspeak. Англійський лінгвіст Девід Крістал описує Netspeak як новий вид спілкування (поряд з письмовою та усною формою), як комунікації у Інтернет-співтоваристві такими способами, як електронна пошта, чати, месенджери, сайти тощо.

В дослідженні Медвідь О., Гарцунова М. та Гарцунова Л. детально охарактеризували, що «Netspeak є мовою інтернет-користувачів, що увібрала у себе аббревіатури, графічні значення, емоційно-забарвлену лексику, жаргони, сленг. Також Netspeak має проміжні ознаки між усним мовленням та письмом, і виражає собою власне мову учасників мережі, що притаманна саме віртуальному середовищу, у якому вони перебувають». І перш, ніж розглядати поняття Netspeak, радять звернутися до терміну Newspeak, який запропонував англійський письменник Джордж Орвелл у романі «1984». Йдеться про вигадану партією штучну мову Newspeak (Новосурж) для комунікацій в тоталітарній наддержаві. Новосурж мав замінити вже існуючу в країні англійську мову Oldspeak, був контрольованою мовою з крихітним словниковим запасом (що постійно скорочувався), спрощеною граматиною та дуже коротко обрізаними словами з двох або трьох складів (ДОБРЕПОМІРКОВ, МІНІМИР, РАДОТАБІР, ІНГСОЦ, ДУМПОЛ) для обмеження здатності людини мислити (до майже цілковитої незалежності від свідомості і розуміння), формувати нові слова, мати власну думку, які сприймалися правлячою верхівкою як загроза.

Сучасне суспільство, на відміну від описаного Д.Орвеллом, має більшу свободу та комунікує вільно й щонайменше у двох вимірах: реальному і віртуальному. Лінгвісти відзначають зростаючий вплив Інтернету на мову. Спілкування в Інтернеті з використанням скорочених слів, висловів у поєднанні з піктограмами-смайликами та іншими зображеннями, призводить до виникнення нової мови спілкування, яка для економії мовних зусиль та скорочення обсягів письмових текстів стала поєднанням акронімів та інших скорочень з графічними позначеннями, а також до порушення правил правопису, граматики, пунктуації, відмови від розділових знаків тощо.

Акронім - це слово, утворене з перших букв певної фрази чи речення, що читається як самостійне слово і є загальнозрозумілим, легким для вимови

терміном (при утворенні акронімів важливу роль відіграє милозвучність, такі слова краще сприймаються, коли добре читаються і не «ріжуть слух»).

Прикладами акронімів у англійській мові, які вже стали звичними для усіх і використовуються як у розмовній мові, так і в діловому листуванні, є: **ASAP** - *As soon as possible* (Якомога скоріше); **LOL** - *Laughing out loud* (Голосно сміюсь); **VIP** - *Very Important Person* (Дуже поважна персона); **UNESCO** - *UN Educational, Scientific and Cultural Organization* (Організація з питань освіти, науки і культури при організації об'єднаних націй); **NATO** - *North Atlantic Treaty Organization* (Північноатлантичний військовий альянс); **NASA** - *National Aeronautics and Space Administration* (Національне управління по аеронавтиці та дослідженню космічного простору) тощо. Приклади акронімів в українській мові: ВНЗ (вищий навчальний заклад), НДІ (науково-дослідний інститут), ЗОШ (загально освітня школа) та ін.

Нові акроніми, утворені в електронному спілкуванні, виходять за межі Інтернету та інтегруються в живу мову. Що цілком природньо, адже ознакою живої мови є розвиток, у якому Інтернет відіграє свою роль.

Лінгвісти підтверджують вплив віртуального спілкування **Netspeak** на усну та письмову мову, водночас, по-різному його оцінюють. Деякі вчені вважають цю мову «вандалізмом» й стурбовані тенденцією до порушення користувачами граматичних правил, нехтування правописом й такою ознакою **Newspeak**, як спрощення та надмірне скорочення слів. І переймаються тим, що Інтернет-спілкування призведе до деградації мови, що фактично означає кінець людини розумної.

Але чи дійсно суспільство має непокоїтись, що в результаті впливу **Netspeak** мова деградує? Д.Крістал стверджує протилежне: Інтернет дозволяє різко розширити діапазон і різноманітність мов та надає безпрецедентні можливості для креативності мови. Він відзначає, що технології впливають на мову досить специфічним чином. Інтернет дуже молодий, щоб точно знати

наскільки він вплине на мову. Вимагається багато часу, перш ніж новітні тенденції, технологічно або іншим чином дійсно вплинуть на мову на постійній основі. Англійська мова сьогодні майже ідентична тому, що була 20 років тому (фактично від початку активного розвитку інтернет технологій – прим.). Загальна кількість скорочень в тексті складає лише 10%, на даний момент мова доволі стабільна.

Американський лінгвіст Наомі Барон у книзі «Always On» теж відзначає, що сучасна мова технологій є безцінним допоміжним засобом продуктивності людини, соціальних зв'язків, безпеки та відпочинку. Водночас застерігає, що нам, можливо, доведеться навчитися використовувати їх більш відповідально.

Дослідивши дані щодо впливу спілкування у мережі Інтернет на розмовну мову, дійшла висновку, що сучасні онлайн та мобільні технології, соціальні мережі, месенджери тощо значно впливають на всі сфери життєдіяльності людини та на те, як ми читаємо й пишемо, говоримо й сприймаємо інформацію. Така особливість спілкування у Netspeak, як вживання скорочень суттєво впливає на мову, на словарний запас людей. Скорочення спрощують спілкування у всемережжі, дозволяють заощадити час для підготовки текстових повідомлень за допомогою електронних пристроїв. Але вважаю, що в усьому слід дотримуватись золоті середини. При комунікаціях засобами Інтернету дотримуватись прийнятих у цьому середовищі культури і правил спілкування. А в повсякденному «живому» спілкуванні, на мою думку, акроніми слід в міру та лише коли це доречно, щоб не обмежувати здатність людини мислити, зрозуміло і естетично висловлювати власні думки, аргументувати свою точку зору, зберігати красу і соковитість живої мови (згадайте враження від гарної книги чи пісні, слова якої припадають до душі). І найголовніше – плекати і розвивати рідну мову як генетичний код нації.

СПИСОК ЛІТЕРАТУРИ

1. David Crystal - The Effect of New Technologies on English. URL: <https://www.youtube.com/watch?v=qVqcoB798Is> .
2. Review of Always ON: Language in an Online and Mobile World Naomi S. Baron. URL: <https://www.lltjournal.org/item/550/> .
3. Кембріджський словник. URL: <https://dictionary.cambridge.org/dictionary/english/netspeak?q=Netspeak> .
4. Лінгвістичні особливості Netspeak в англomовному інтернет-середовищі. Медвідь О., Гарцунова М., Гарцунова Л. URL: https://essuir.sumdu.edu.ua/bitstreamdownload/123456789/87696/1/Medvid_Ftrk_2_2021.pdf;jsessionid=D69920A9D0AA12BC746E2263BDC12F7B .
5. Орвелл Д. 1984 / Джордж Орвелл., 2021. – 368 с.